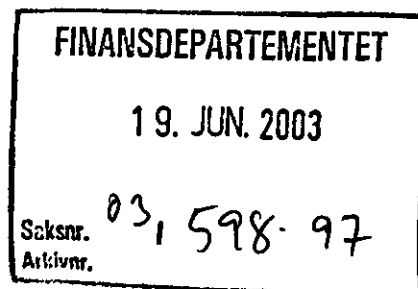

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 OSLO

Deres ref

Vår sak

03/00462-013 006405/03
622 2

EYG
Oslo, 16.06.2003

NOU 2003:9 SKATTEUTVALGET - FORSLAG TIL ENDRINGER I SKATTESYSTEMET

Landsorganisasjonen i Norge har mottatt departementets brev av 12.02.03 angående ovennevnte.

Skatteutvalgets innstilling tar utgangspunkt i at det skal gis en netto skattelette på 10 mrd. kroner. Selv om det er gitt klare føringer for dette i utvalgets mandat, vil Landsorganisasjonen i Norge (LO) påpeke at en slik skattelette verken er ønskelig eller særlig realistisk. Et tilstrekkelig nivå på skatteinntektene er bl.a. nødvendig ut fra ønsket om å ha en sterk offentlig sektor som muliggjør en trygg velferdstat og en politisk styring av samfunnets goder. Skatteutvalgets mandat står videre i sterk kontrast til de store utfordringene vi har for å møte en aldrende befolkning

LO har valgt å konsentrere kommentarene til hovedlinjene i Skatteutvalgets innstilling. Innvendingene retter seg først og fremst mot;

- den usosiale fordelingsprofilen som Skatteutvalgets forslag innebærer.
- utvalgets forslag til løsning på problemene med dagens delingsmodell. LO er tvilende til om utvalget har lyktes i å løse disse problemene ved bl.a. å foreslå "utbytteskatt med skjerming". Det er grunn til å tro at skatteutvalgets forslag lider av mange av de samme svakheter som dagens delingsmodell.
- utvalgets forslag om å fjerne en rekke fradrag som gjelder for personlige skatteyttere. Bl.a. er forslaget om å fjerne fagforeningsfradraget helt uakseptabelt.

Et generelt inntrykk er at flere områder burde vært grundigere vurdert når en først skal legge opp til en omfattende skattereform. Særlig er det behov for en grundigere vurdering av hvordan eiendomsskatt kunne spille en stor rolle, ev. også til erstatning for dagens boligsskatt. I boligbeskatningen er det uansett viktig at boliger av ”normal standard” skjermes. Også SI-modellen kunne vært grundigere behandlet.

LO kan imidlertid i hovedsak slutte seg til de mer grunnleggende prinsippene for skattesystemet som utvalget redegjør for.

Målet må være et skattesystem

- som oppleves rimelig rettferdig og enkelt,
- som samtidig gir nok proveny (inntekt til staten og kommunene og dermed rom for en sterk offentlig sektor og en trygg velferdsstat. Ønsket om en sterk offentlig sektor og en trygg velferdsstat tilsier bl.a. at Norge ikke bør være pådrivere i å skape en globalisert konkurranse om hvem som har lavest skattenivå, og dermed minst offentlig sektor.
- som bidrar til effektiv ressursbruk og som omfordeler inntekt fra rik til fattig.

Skattesystemet har vært gjenstand for flere omfattende reformer de siste 15 årene. Reformene har ført til utvidet skattegrunnlag, lavere formelle satser og økt samfunnsøkonomisk effektivitet. Disse grunnleggende elementene må videreføres når det gjøres nye endringer i systemet.

Skatt har stor betydning for næringspolitikken. Stabilitet og forutsigbarhet er derfor viktig. Stadige endringer og usikkerhet om skattesystemet er i seg selv negativt, fordi det skaper uklarhet om bedriftens rammevilkår. Omleggingen av skattesystemet bør derfor gjennomføres som en samlet reform.

Et bredt kompromiss om endringer i skattesystemet må imidlertid bygge på at systemet blir *mer* rettferdig og bidrar til å omfordele inntekt gjennom at de som har størst skatteevne bidrar mer. Her svikter det. Utvalget synes å være svært opptatt av ”horisontalt mer rettferdig beskatning” dvs at to personer med lik skatteevne betaler likt. En har nok her i tankene de store forskjeller i skattesatser mellom kapital- og arbeidsinntekter og mulighetene som gis til å flytte beskatning. Dermed oppstår store forskjeller mellom personer med samme inntekt. LO er enig i at dette er viktig. Vi er imidlertid tvilende til at utvalget har funnet noe bedre svar på dette problemet gjennom sitt forslag til ”utbytteskatt med skjerming”.

Det er bred enighet om at delingsmodellen for aksjeselskaper ikke lenger fungerer etter hensikten, særlig gjennom de endringer som Stortinget har godtatt for å imøtekomme kritikk. Det er positivt at utvalget foreslår å gjeninnføre utbytteskatt. Den foreslåtte ordning med skjerming kan imidlertid neppe erstatte delingsmodellen. Det kan synes som at den foreslåtte utbytteskatt med skjerming lider av andre svakheter som kan være like ille, og dermed at en ikke oppnår den horisontale rettferdighet en søker etter. Det er nærliggende å vise til RISK-systemet for regulering av gevinstskatt på aksjer. Dette systemet skaper komplikasjoner når aksjer splittes eller spleises, og ved fusjoner og fisjoner. Utbytteskatt med skjerming vil kreve et liknende system for å beregne skatt på utbytte. Det er grunn til å tvile på at dette vil tilfredsstillende krav til enkelhet og oversikt for at systemet vil oppleves som rettferdig.

Likningsmyndighetenes krav i forhold til omfattende registreringsarbeid kan videre gå på bekostning av kontroll av innsendte oppgaver. Det er også grunn til å frykte at dette vil bli en arena for spesialister og at det vil være fare for omgåelser.

Fradrag i skatt

Utvalget har gått drastisk til verks mot de fradrag som gjelder for personlige skatteyttere. Det kan være gode grunner for å redusere fradrag som ikke er knyttet til "inntekts ervervelse". LO mener likevel at fradrag som bidrar til et bedre arbeidsliv, mer mobilitet og er utgifter til inntekts ervervelse, fortsatt bør godtas. Det gjelder reisefradrag og pendlerfradrag som bidrar til å øke arbeidskrafttilgang og lette presset på boligmarkedet i sentrale strøk.

Det er helt uakseptabelt at fradrag for fagforeningskontingent fjernes. For de fagorganiserte er det utgift til inntekts ervervelse, og ikke en "sosialt begrunnet støtteordning". De fagorganiserte bidrar her også til å betale goder til fordel for andre ("gratispassasjerer" og et velordnet arbeidsliv). Kommisjonen utviser for øvrig et dårlig skjønn når den da ikke samtidig foreslår en fjerning av bedriftenes fradragssystem for medlemskap i næringsorganisasjon. Disse fradragene utgjør en langt sterkere støtte til bedriftenes organisering, sammenliknet med det fagforeningsfradraget bidrar til arbeidstakernes organisering. Det er generelt påfallende at en ikke ser nærmere på utgiftsfradrag i bedriftene, særlig i lys av regnskapsskandalene vi har opplevd i den senere tid.

Fordelingsprofilen

Utvalget viser til at formålet å få til "horisontal utjevning" (les: Bruke penger på å redusere formuesskatt og toppskatt), gjør at det er begrenset hva en kan få

til når det gjelder inntektsutjevning i tradisjonell forstand. Ved at utvalget bruker mesteparten av de 10 mrd på dette blir det ikke nok igjen til å gi skattelette til de lavere lønte.

Faktisk bruker utvalget

- Til sammen 14 mrd på redusert skatt for høyinntektsgrupper, derav vel 9 mrd på lavere toppskatt og arbeidsgiveravgift, og resten på redusert formuesskatt
- Bare vel 5 mrd på lavinntektgrupper (6 mrd på økte bunnfradrag minus 1 mrd på å fjerne sosialt begrunnede fradrag)
- Når til sammen 4 mrd trekkes inn fra andre fradrag i inntekt fordelt jevnt over inntektsgrupper vil mange med lavere inntekt og store "sosiale" fradrag eller reisefradrag komme ut med økt skatt

Denne fordelingsprofilen er uakseptabel. Fordelingsprofilen er også uheldig ut fra et kjønnsperspektiv, siden dagens lønnstruktur kan tilsa at det først og fremst vil være menn som vil dra nytte av skattelettelsene. En ville med enkle grep kunne oppnå en klart bedre fordelingsprofil ved å justere innslagspunkter (eventuelt satser) for toppskatt og øke bunnfradragene. En kan også foreta en utjevning av satsstrukturen i formuesskatten uten å redusere satsene så drastisk. Den viktigste årsaken til at utvalget kommer til kort når det gjelder fordeling er således at en ikke har gått langt nok i å likestille arbeids- og kapitalinntekter på personers hånd.

Det provenynøytrale forslaget

Utvalget bruker påfallende knapp plass til dette i sammendraget. Utvalget kommer her til liknende konklusjoner som forrige gang dette ble vurdert av et offentlig utvalg, at en tilnærming mellom skattesatser på arbeid og kapital krever skatteskjerpelser for andre grupper enn de med høyest arbeidsinntekt.

Dette skyldes at utvalget henger fast i nåværende system, og ikke har sett nærmere på alternativer. Når en ikke er villig til å øke kapitalinntektsskatt med mer enn et par milliarder kroner, og i tillegg skal ha plass til omfattende lettelse i formuesskatten uten å kompensere dette med økt skatt på fast eiendom, må det bli resultatet. Men det er valgt av utvalget selv, og er en selvpålagt begrensning.

Enkelte administrative og likningstekniske spørsmål

Det kan virke som om praktiserbarhet og administrative hensyn har kommet noe i bakgrunnen i denne innstillingen. Vi vil her nevne at det fra skatteeksperter blant våre medlemmer er skepsis til forslaget om å utvide adgangen til å trekke fra tap på fordringer til å omfatte fordringer som ikke er eid i næring. Det fryktes at mulighetene til å heve urettmessig fradrag blir større med dertil økende omgåelsesmuligheter.

Det har også kommet synspunkter om at det bør foretas en nærmere gjennomgang av skatterelatert regelverk for jordbruket for å vurdere om beskatningen fortsatt har den ønskede virkning. Det må ses på bakgrunn av at det er skjedd store endringer i jordbrukets plass om næring i Norge i de senere årene samtidig som flere av spesialreglene er svært gamle.

En har også betenkeligheter når det gjelder å endre utenlandsbeskatningen for å redusere utbredelsen av dobbeltbeskatning. Skepsisen har sammenheng med de økte administrative kostnader som et slikt forslag representerer.

Med vennlig hilsen

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Trine Lise Sundnes

Eystein Gjelsvik